



Bruxelles, den 28.11.2023
COM(2023) 761 final

2023/0443 (NLE)

Forslag til

RÅDETS FORORDNING

**om ændring af forordning (EU) 2022/2578 for så vidt angår forlængelse af dens
anvendelsesperiode**

DA

DA

BEGRUNDELSE

1. BAGGRUND FOR FORSLAGET

1.1. Forslagets begrundelse og formål

Siden Ruslands uprovokerede og uberettigede omfattende invasion af Ukraine er Ruslands gasforsyninger til EU blevet forstyrret i et bevidst forsøg på at bruge energi som et politisk våben. Rusland har i mange år været EU's største gasleverandør. Historisk set har Rusland tegnet sig for mere end 40 % af EU's gasforsyning. Denne gasforsyning er faldet konstant siden februar 2022. Gasstrømmene via rørledninger fra Rusland udgjorde i første halvdel af 2023 mindre end 10 % af EU's gasimport.

Det forsyningschok, som Rusland forårsagede, havde væsentlige virkninger på gasprisniveauet i EU. Mens priserne i løbet af det foregående årti havde bevæget sig inden for et interval på 5 til 35 EUR/MWh og i gennemsnit lå på omkring 20 EUR/MWh, steg gaspriserne i august 2022 til over 300 EUR/MWh, da krisen var på sit højeste, og nåede et niveau, der var 1000 % højere end de tidligere gennemsnitlige priser i Unionen. De højeste prisniveauer blev nået i løbet af en uge — 5 på hinanden følgende handelsdage — fra den 22. til den 26. august 2022, hvor priserne konstant lå over 250 EUR/MWh og afveg fra LNG-referenceprisen med mere end 50 EUR/MWh. Siden krisen toppede, er priserne faldet betydeligt og lå mellem 40 EUR/MWh og 50 EUR/MWh i begyndelsen af efteråret 2023. Niveauet er dog fortsat mere end dobbelt så højt som før krisen.

Ekstreme prisstigninger er yderst skadelige for den europæiske økonomi. Gas bruges af mange sektorer i EU's økonomi fra SMV'er til store industrivirksomheder, navnlig i gasintensive industrier såsom keramik, glas, gødning, papirmasse og papir samt kemikalier. De høje priser har desuden haft en afsmittende virkning på elpriserne og har været en medvirkende faktor i den høje inflation.

På denne baggrund vedtog Rådet et nødindgreb den 19. december 2022 med Rådets forordning (EU) 2022/2578 om indførelse af en markedskorrektionsmekanisme på gasmarkedene for at beskytte EU's borgere og økonomi mod uforholdsmæssigt høje priser.

Forordningen ophører med at finde anvendelse den 31. januar 2024. Formålet med dette forslag er at forlænge anvendelsesperioden for bestemmelserne i forordning (EU) 2022/2578 med et år i betragtning af de vedvarende risici for energiforsyningen og dermed priserne i Unionen.

1.1.1. Hovedelementerne i forordning (EU) 2022/2578

Ved Rådets forordning (EU) 2022/2578 af 22. december 2022 blev der indført en midlertidig markedskorrektionsmekanisme for handelsordrer på derivater, der er knyttet til Unionens virtuelle handelspunkter med løbetider mellem month-ahead og year-ahead.

Markedskorrektionsmekanismen aktiveres, når der indtræffer en markedskorrektionsbegivenhed, hvilket er når afregningsprisen for TTF-front-month-derivater overstiger 180 EUR/MWh og er 35 EUR højere end referenceprisen (som afspejler de globale LNG-pristendenser) over tre hverdage. Markedskorrektionsmekanismen er endnu ikke blevet aktiveret, da TTF-priserne har ligget under disse tærskler siden Rådets forordning (EU) 2022/2578 trådte i kraft.

Ved en markedskorrektionsbegivenhed fastsættes der i henhold til forordningen om markedskorrektionsmekanismen en dynamisk budgrænse på derivater til EUR 35/MWh over den referencepris, der blev offentliggjort af ACER den foregående dag, hvorover markedsoperatørerne ikke bør acceptere, og markedsdeltagerne ikke bør afgive ordrer. Markedskorrektionsmekanismen deaktiveres automatisk efter 20 hverdage, hvis den dynamiske budgrænse er på 180 EUR/MWh i tre på hinanden følgende dage.

I henhold til forordningens artikel 6 kan den dynamiske budgrænse suspenderes øjeblikkeligt og til enhver tid, hvis den fører til alvorlige markedsforstyrrelser, der påvirker forsyningssikkerheden og gasstrømmene inden for Unionen eller energiderivatmarkedernes korrekte funktion.

1.1.2. Den nuværende situation: fortsat alvorlige vanskeligheder og risici for EU's gasforsyningssikkerhed

Unionens reaktion i form af REPowerEU og efterfølgende initiativer, herunder de foranstaltninger, der er fastsat i forordning (EU) 2022/2578, forberedte EU på en forringet gasforsyningssikkerhedssituation. Hvis forordningen ikke forlænges, ophører den med at finde anvendelse den 31. januar 2024.

På tidspunktet for vedtagelsen af dette forslag er der dog fortsat alvorlige vanskeligheder med hensyn til gasforsyningen til Unionen.

På grund af det betydelige fald i importen af russisk rørledningsgas i det seneste år er tilgængeligheden af gasforsyninger til Unionen betydeligt reduceret i forhold til før krisen. Med det nuværende importniveau for rørledningsgas forventes Unionen kun at modtage omkring 20 mia. m³ import fra russiske rørledninger i 2023, hvis denne upålidelige import da ikke helt afbrydes. Det vil være ca. 110 mia. m³ mindre end i 2021.

De globale gasmarkeder er fortsat meget stramme og forventes at forblive sådan i en vis periode. IEA har bemærket¹, at den globale LNG-forsyning kun steg moderat i 2022 (4 %) og i 2023 (3 %) på grund af begrænset forøgelse af kapaciteten til flydendegørelse, afbrydelser på større eksportfaciliteter og faldende tilførsel af gas til LNG-anlæg fra nær udtømte felter. På verdensplan forventes betydelig ny kapacitet til flydendegørelse (især i USA og Qatar) først at komme i drift i 2025, men markedsbalancerne er fortsat usikre i den nærmeste fremtid².

Denne situation har stadig negative konsekvenser for gaspriserne, som til trods for at være meget lavere end på toppen i sommeren 2022 fortsat er højere end før krisen, hvilket har uundgåelige konsekvenser for EU-borgernes købekraft og de europæiske virksomheders konkurrenceevne.

Den høje volatilitet i dette stramme marked udgør en yderligere risiko for Unionens økonomi. I sommeren og efteråret 2023 var der en række episoder med betydelig volatilitet, hvor priserne steg med mere end 50 % i løbet af nogle få uger. Dette understreger, at gasmarkederne stadig er skrøbelige og kan svinge voldsomt som reaktion på ethvert uventet og pludseligt chok for udbud og efterspørgsel, som det var tilfældet efter strejken ved de australske LNG-faciliteter, krisen i Mellemøsten og afbrydelsen af Balticconnector.

¹ IEA: Medium-Term Gas Report 2023

² IEA: World Energy Outlook 2023

I dette stramme og skrøbelige marked kan en række risici potentielt give næring til frygten for knaphed, som kan udløse store reaktioner, der kan have alvorlige konsekvenser for priserne. Disse risici omfatter en stigning i efterspørgslen efter flydende naturgas (LNG) i Asien, hvilket reducerer tilgængeligheden af gas på det globale gasmarked³, ekstreme vejrforhold, der potentielt kan påvirke vandkraftlagring eller atomkraftproduktionen⁴, hvilket ville kræve større mængder gas til elproduktion, samt yderligere mulige afbrydelser af gasforsyningen, herunder en fuldstændig standsning af gasimporten fra Rusland eller forstyrrelser i eksisterende kritisk gasinfrastruktur.

Alvorlige væbnede konflikter rammer nu flere af EU's vigtigste forsyningsregioner ud over Ukraine (Aserbajdsjan, Mellemøsten), hvilket forværrer trusselsbilledet.

Nylige eksempler illustrerer sandsynligheden for og relevansen af de risici, der er forbundet med afbrydelsen af kritisk gasinfrastruktur. I september 2022 blev NordStream 1-rørledningen beskadiget af sabotage i en sådan grad, at den i øjeblikket ikke kan transportere gas og ikke vil være i stand til det inden for en overskuelig fremtid. I oktober 2023 blev Balticconnector, en vigtig rørledning, der forbinder Finland med Estland, afbrudt. Som følge af afbrydelsen af Balticconnector er Finland nu ikke længere i stand til at opfylde N-1-kriteriet som en del af den infrastrukturstandard, der er defineret i artikel 5 i forordning (EU) 2017/1938. N-1-kriteriet sikrer, at medlemsstaterne træffer foranstaltninger, således at de i tilfælde af en afbrydelse af den største enkeltstående gasinfrastruktur stadig har den tekniske kapacitet til at dække deres samlede efterspørgsel på en spidsbelastningsdag. Som følge af afbrydelsen af Balticconnector hævede Finland den 27. oktober 2023 sit kriseniveau i henhold til artikel 11 i forordning (EU) 2017/1938 fra "tidlig varsling" til "alarmsituation", som er det sidste kriseniveau før en nødsituation. Denne nye infrastrukturførelse illustrerer sandsynligheden for og relevansen af de risici, der er forbundet med nye afbrydelser af kritisk gasinfrastruktur.

Det bør bemærkes, at den betydelige reduktion i efterspørgslen efter naturgas (-18 % i august 2022 i forhold til august 2023) bidrager til at bevare balancen på gasmarkedet i EU. Denne reduktion er et resultat af økonomiske faktorer (f.eks. høje priser) og administrative foranstaltninger, som medlemsstaterne har vedtaget i henhold til forordning (EF) 2022/1369 om koordinerede foranstaltninger til reduktion af efterspørgslen efter gas og dens forlængelse ved forordning (EU) 2023/706. En mulig stigning i efterspørgslen, enten som følge af et stigende gasforbrug i bolig-, erhvervs- og industrisektorerne⁵, eller hvis de administrative foranstaltninger, der har til formål at reducere efterspørgslen, ikke forlænges yderligere, udgør en yderligere risiko, der i betragtning af de nuværende stramme markedsvilkår kan underminere EU's gasforsyningsikkerhed.

I en række efterfølgende rapporter fra december 2022, februar, juli og oktober 2023 har Det Internationale Energiagentur (IEA) konsekvent fremhævet de vedvarende risici for EU's gasforsyningsikkerhed og advaret mod at tage for let på situationen, selv om den har forbedret sig i forhold til krisens højdepunkt i sommeren 2022. I rapporten fra oktober 2023

³ IEA bemærkede, at den globale gasefterspørgsel forventes at vende tilbage til moderat vækst i 2024, primært drevet af Asien-Stillehavsområdet og Mellemøsten, og at efterspørgslen i Asien-Stillehavsområdet forventes at stige med 20 % i 2026 i forhold til 2022, jf. Medium-Term Gas Report 2023.

⁴ Indenlandsk produktionsfald i vand- og atomkraft som følge af klimatiske forhold og andre tilgængelighedsfaktorer forværrede presset på gasmarkedet og pressede priserne yderligere op i sommeren 2022. Produktionsunderskuddet af vandkraft og atomkraft i 2022 var på henholdsvis ca. 60 TWh og 120 TWh i forhold til 2021.

hedder det, at den globale gasforsyning forventes at forblive stram i 2023, og at en lavere end gennemsnitlig forøgelse af kapaciteten til flydendegørelse gør, at de stramme forsyningsbetingelser forventes at fortsætte ind i 2024. I sin rapport fra februar bemærkede IEA, at den globale balance er udsat for en usædvanlig bred vifte af usikkerheder og udefra kommende risikofaktorer. Dette omfatter bl.a. muligheden for, at russiske rørgasleverancer til EU stopper helt, samt at Kina genoptrapper sin LNG-import i overensstemmelse med landets langsigtede LNG-kontrakter og en potentiel lavere LNG-forsyning. Rapporten indeholder også stressscenarier, der omfatter et stop for russiske gasforsyninger, fortsat stramme LNG-forsyninger, samt vejrrelaterede stigninger i efterspørgslen, hvilket ville kunne resultere i en potentiel kløft mellem udbud og efterspørgsel på 40 mia. m³ i EU. I sin rapport fra juli 2023 fremhævede IEA, at der fortsat er risici og usikkerheder forud for den nordlige halvkugles vinter 2023/24, og at fyldte lagre ikke er nogen garanti mod vintervolatilitet og risikoen for ny usikkerhed på markedet⁵.

Desuden offentliggjorde ENTSOG sine årlige vinterforsyningsudsigter sammen med en sommeroversigt i overensstemmelse med artikel 8 i forordning (EF) nr. 715/2009. ENTSOG konkluderede, at selv om EU's forsyningssikkerhed generelt har forbedret sig, kan der være behov for yderligere foranstaltninger i tilfælde af en fuldstændig russisk forsyningsafbrydelse. Desuden er der behov for en omhyggelig forvaltning af lagrene i løbet af vinteren 2023-2024, da der sandsynligvis er behov for et fyldningsniveau på 46 % i begyndelsen af fyldningssæsonen for at nå det mål på 90 %, der er fastsat i forordning (EU) 2022/1032.³

Unionens reaktion i form af REPowerEU og efterfølgende initiativer, herunder de foranstaltninger, der er fastsat i forordning (EU) 2022/2578, var medvirkende til at forbedre situationen. Hvis de relevante EU-foranstaltninger ophører med at finde anvendelse, kunne det ændre den stabiliserede, men skrøbelige situation, som Unionen har opnået, og vil kunne forværre EU's modstandsdygtighed over for ugunstige begivenheder.

I lyset af disse vedvarende alvorlige vanskeligheder og risici for EU's gasforsyningssikkerhed og gaspriser og for ikke at ændre den nuværende skrøbelige balance er det nødvendigt og presserende at forlænge anvendelsen af forordning (EU) 2022/2578. Dette forslag har derfor til formål at forlænge anvendelsesperioden for forordning (EU) 2022/2578 med et år.

1.1.3. Begrundelse for at forlænge forordningens bestemmelser i den nuværende situation

Bestemmelserne i forordning (EU) 2022/2578, som dette forslag har til formål at forlænge, er nødvendige for at imødegå ovennævnte alvorlige vanskeligheder og risici for EU's gasforsyningssikkerhed og gaspriser.

I marts 2023 foretog ACER og ESMA en vurdering af markedskorrektionsmekanismens indvirkning siden dens ikrafttræden og konkluderede, at markedskorrektionsmekanismen ikke var blevet aktiveret, og at der indtil da ikke var opstået nogen negative virkninger på energimarkedene (eller på finansmarkedene). Kommissionen foretog en yderligere vurdering af markedsudviklingen over de seneste måneder og fastslog, at markedskorrektionsmekanismen aldrig er blevet aktiveret, og at ingen negative virkninger er blevet konstateret, siden forordningen om markedskorrektionsmekanismen trådte i kraft.

⁵ IEA, "Global Security Review 2023". I begyndelsen af november 2023 nåede EU's gasbeholdninger et rekordhøjt niveau på over 99 % af kapaciteten.

Markedskorrektionsmekanismen forhindrer uforholdsmæssigt høje priser i forhold til priserne på de internationale gasderivatmarkeder, og den begrænser derfor de høje prisers negative indvirkning på EU-borgernes købekraft og de europæiske virksomheders konkurrenceevne.

- **Sammenhæng med de gældende regler på samme område**

Den 23. marts 2022 fremlagde Kommissionen en meddelelse om "Forsyningssikkerhed og overkommelige energipriser: Løsningsmodeller for øjeblikkelige foranstaltninger og forberedelser til næste vinter" (COM (2022) 138 final), hvori den opstillede målet om at sikre gasforsyningen til rimelige priser næste vinter og tiden derefter. I meddelelsen nævnes et loft over eller en tilpasning af gasprisen ved hjælp af lovgivningsmæssige midler som en mulighed, der kan overvejes for at afbøde en kraftig stigning i energipriserne. I oktober 2022 udsendte Kommissionen på baggrund af den eskalerende krise en meddelelse, hvori den på ny bekræftede behovet for at håndtere de høje energipriser med målrettede og koordinerede foranstaltninger. Kommissionen foreslog i meddelelsen, at der indføres en mekanisme til at begrænse priserne via den vigtigste europæiske gasbørs, TTF, der skal udløses, når det er nødvendigt. Forordning (EU) 2022/2578 gennemfører det forslag, som Kommissionen har fremsat i sine meddelelser.

Målene og principperne i Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) 2017/1938 af 25. oktober 2017 om foranstaltninger til opretholdelse af naturgasforsyningssikkerheden bringes ikke i fare på grund af markedskorrektionsmekanismen eller dette forslag om forlængelse af dens gyldighed. Med forordning (EU) 2022/2578 sikres det, at markedskorrektionsmekanismen i tilfælde af en nødsituation på regionalt plan eller EU-plan ikke unødigt begrænser gasstrømmen på det indre marked eller bringer Unionens gasforsyningssikkerhed i fare.

Forordning (EU) 2022/2578 og nærværende forslag om dens forlængelse indgår i en række foranstaltninger til afhjælpning af den nuværende energikrise, som Rådet har vedtaget i løbet af de seneste måneder. Navnlig er forordning (EU) 2022/2578 tæt forbundet med Rådets forordning (EU) 2022/1369 og i overensstemmelse med dens mål. Det sikres navnlig, at Kommissionen kan suspendere markedskorrektionsmekanismen, hvis den har en negativ virkning på de fremskridt, der er gjort med hensyn til gennemførelsen af gasbesparelsesmålet i henhold til artikel 3 i Rådets forordning (EU) 2022/1369, eller hvis den fører til en samlet stigning i gasforbruget, på grundlag af data om gasforbrug og reduktion af efterspørgslen, som modtages fra medlemsstaterne i henhold til artikel 8 i Rådets forordning (EU) 2022/1369

Regelmæssig og effektiv overvågning og rapportering er afgørende for vurderingen af medlemsstaternes fremskridt med gennemførelsen af de frivillige og obligatoriske foranstaltninger til reduktion af efterspørgslen. Med henblik herpå og ud over de overvågnings- og rapporteringsforanstaltninger, der er fastsat i Rådets forordning (EU) 2022/1369, skal medlemsstaterne senest to uger efter markedskorrektionsbegivenheden meddele Kommissionen, hvilke foranstaltninger de har truffet for at reducere gas- og elforbruget som reaktion på markedskorrektionsbegivenheden, medmindre Kommissionen har vedtaget en afgørelse om suspension. Reduktionen af efterspørgslen i hele Unionen er et udtryk for princippet om solidaritet, der er nedfældet i traktaten.

Desuden supplerer forordning (EU) 2022/2578 målene om indførelse af en mekanisme til styring af intradagsprisvolatiliteten for at imødegå kortsigtet markedsvolatilitet, jf. kapitel III, afdeling 1, i forordning 2022/2576. Mekanismen til styring af intradagsprisvolatiliteten er et instrument, der skal begrænse ekstreme prissvingninger inden for en dag og er ikke

tilstrækkelig til at løse problemer med uforholdsmæssigt høje priser som dem, der opstod i sommeren 2022.

Forordning 2022/2578 og nærværende forslag er desuden i overensstemmelse med målene i den europæiske grønne pagt, navnlig at sikre en sikker og økonomisk overkommelig energiforsyning i Unionen ved at tilvejebringe en mekanisme, der afbøder virkningerne af ekstremt høje gaspriser for forbrugerne i Unionen og medlemsstaterne, samtidig med at det udformes på en sådan måde, at det ikke strukturelt sænker priserne, hvilket kan føre til en stigning i gasforbruget, hvis de videregives til de endelige forbrugere.

- **Sammenhæng med Unionens politik på andre områder**

Forordning 2022/2578 og dette forslag om forlængelse er forenelige med andre EU-politikker, navnlig reglerne om politikken for det indre marked, herunder konkurrencereglerne. Forordning 2022/2578 griber ikke unødigt ind i konkurrencerettens principper. Markedskorrektionsmekanismen er navnlig udformet på en sådan måde, at interventionen begrænses til situationer med uforholdsmæssigt høje priser, hvor TTF-indekset ikke længere udgør en passende indikator for priser, som præcist afspejler markedsdynamikken i Europa.

2. RETSGRUNDLAG, NÆRHEDSPRINCIPPET OG PROPORCIONALITETSPRINCIPPET

- **Retsgrundlag**

Retsgrundlaget for denne retsakt er artikel 122, stk. 1, i traktaten om Den Europæiske Unions funktionsmåde (TEUF). Betingelserne for anvendelse af denne bestemmelse kræver, at foranstaltningen er "afpasset efter den økonomiske situation", hvilket navnlig er tilfældet, hvis "der opstår alvorlige forsyningsvanskeligheder med hensyn til visse produkter". Foranstaltningerne skal også træffes i en "ånd af solidaritet", og i henhold til retspraksis skal de være midlertidige og forholdsmæssige.

Den nuværende vedvarende gasforsyningsknaphed kombineret med prisudsvingene som følge af den skrøbelige balance på de globale gasmarkeder udgør en alvorlig forsyningsvanskelighed for et energiprodukt i henhold til artikel 122 i TEUF. Som fremhævet ovenfor i punkt 1 ("Forslagets begrundelse og formål") er der fortsat alvorlige vanskeligheder og risici for EU's gasforsynings sikkerhed.

Hvis foranstaltningerne i forordning 2022/2578 ophører med at finde anvendelse, vil medlemsstaterne ikke længere have et redskab, hvormed de direkte kan håndtere episoder med uforholdsmæssigt høje priser forårsaget af sådanne vanskeligheder og risici.

Som forklaret i punkt 1 ("Forslagets begrundelse og formål") er bestemmelserne i forordningen nødvendige og forholdsmæssige for at imødegå de alvorlige vanskeligheder og de potentielle prisrisici, der kan opstå som følge af den nuværende skrøbelige balance i EU's gassystem.

For at undgå en fragmenteret indsats, der kan splitte det integrerede EU-gasmarked, er det nødvendigt med en fælles indsats i en ånd af solidaritet. Markedskorrektionsmekanismen vil desuden styrke solidariteten i Unionen ved at forebygge uforholdsmæssigt høje priser, som ville være uholdbare for mange medlemsstater selv i korte perioder. Markedskorrektionsmekanismen kan bidrage til at sikre, at gasforsynings selskaber fra alle medlemsstater kan købe gas til rimelige priser i en ånd af solidaritet.

Desuden sikrer fælles beskyttelsesforanstaltninger, som kan være mere nødvendige i medlemsstater uden forsyningsalternativer end i medlemsstater med flere alternativer, en koordineret tilgang som et udtryk for energisolidaritet.

Det er derfor berettiget at basere den foreslåede retsakt på artikel 122, stk. 1, i TEUF.

- **Nærhedsprincippet (for områder, der ikke er omfattet af enekompetence)**

Forordningens bestemmelser og den foreslåede forlængelse er i fuld overensstemmelse med nærhedsprincippet.

På grund af gasmarkedernes og de finansielle markeders integrerede karakter kan problemet med prisstigninger på EU-plan løses mest effektivt ved en indsats på EU-plan.

- **Proportionalitetsprincippet**

Forordningens bestemmelser og den foreslåede forlængelse er i overensstemmelse med proportionalitetsprincippet. Foranstaltningen står i et rimeligt forhold til omfanget og arten af de konstaterede problemer og opfyldelsen af de fastsatte mål.

Budgrænser er almindelig brugt i markedshandel for at løse problemer med prisdannelsesmekanismerne, der ellers kunne have skadelige virkninger for forbrugerne. En sådan mekanisme findes f.eks. på EU's elektricitetsmarkeder (jf. f.eks. artikel 10 i forordning (EU) 2019/943) og findes også på markeder uden for Unionen, f.eks. i USA.

Desuden har mekanismen ikke til formål at gribe ind i det normale samspil mellem udbud og efterspørgsel eller at lægge et loft over den almindelige prisfastsættelse. Den kan kun komme i anvendelse under meget ekstraordinære omstændigheder, hvor prisstigningen på TTF ikke svarer til prisudviklingen på internationalt plan, hvilket sætter midlertidigt spørgsmålstegn ved dens egnethed som referencepris. Markedskorrektionsmekanismen vil kun komme i anvendelse under ekstraordinære omstændigheder i en strengt begrænset periode.

Budgrænsen vil straks blive deaktiveret, når disse ekstraordinære omstændigheder ophører. Derudover ledsages markedskorrektionsmekanismen af et omfattende sæt beskyttelsesforanstaltninger, som gør det muligt at suspendere mekanismen, hvis der opstår utilsigtede markedsforstyrrelser, som har en negativ indvirkning på forsynings sikkerheden og strømmene inden for EU, eller hvis den forhindrer derivatmarkedet i at fungere korrekt.

Markedskorrektionsmekanismen går derfor ikke videre, end hvad der er nødvendigt for at nå de tilstræbte politiske mål, og står i rimeligt forhold til målet om at afbøde virkningerne af unormalt høje gaspriser. Forlængelsen med et år er nødvendig på grund af den vedvarende karakter af de alvorlige vanskeligheder i energiforsyningen og de deraf følgende risici for priser og forsynings sikkerheden, som forventes at fortsætte mindst hele 2024, samt de forventede strukturelle ændringer af markedsvilkårene i løbet af 2025.

- **Valg af retsakt**

I betragtning af energikrisens dimension og omfanget af dens sociale, økonomiske og finansielle virkninger er nærværende forslags bestemmelser indeholdt i en forordning, der har et generelt anvendelsesområde og finder direkte og umiddelbar anvendelse. Forlængelsen af anvendelsesperioden for disse bestemmelser bør derfor også ske gennem vedtagelse af en forordning.

3. RESULTATER AF EFTERFØLGENDE EVALUERINGER, HØRINGER AF INTERESSENER OG KONSEKVENSANALYSER

- **Høringer af interessenter**

I betragtning af det hastende behov for at udarbejde forslaget til forlængelse af forordningen, således at det kan vedtages rettidigt af Rådet, kunne der ikke gennemføres en høring af interesserede parter.

Kommissionens tjenestegrene vurderede imidlertid, om der var opstået negative virkninger, siden markedskorrektionsmekanismen trådte i kraft.

I overensstemmelse med kravene i artikel 8 i forordning 2022/2578 analyserede ACER⁶ og ESMA⁷ i deres rapporter om vurdering af virkninger, der blev offentliggjort den 1. marts 2023, en række indikatorer til vurdering af markedskorrektionsmekanismens virkninger siden dens ikrafttræden. Disse indikatorer dækker flere områder lige fra forsyningssikkerhed og strømme inden for EU til de finansielle markeder og stabilitet. ACER og ESMA konkluderede, at markedskorrektionsmekanismen ikke var blevet aktiveret, og at der ikke var opstået negative virkninger før offentliggørelsen af deres rapport.

På grundlag af de indikatorer, som ACER og ESMA analyserede i deres rapporter af 1. marts 2023, udvidede Kommissionen analysen til også at omfatte en vurdering af markedsudviklingen over de seneste måneder. Markedskorrektionsmekanismen er aldrig blevet aktiveret, og der er ikke konstateret nogen negative virkninger siden markedskorrektionsmekanismen trådte i kraft.

Resultatet af Kommissionens vurdering blev forelagt medlemsstaternes repræsentanter på mødet i Rådets Energigruppe den 5. oktober 2023.

- **Grundlæggende rettigheder**

Markedskorrektionsmekanismen er midlertidig og aktiveres kun, når visse betingelser er opfyldt. Hvis disse betingelser er opfyldt afspejler det til gengæld en situation, der er skadelig for Unionens økonomi og energisikkerhed, og som derfor bør imødegås. Desuden er der i markedskorrektionsmekanismen indbygget solide garantier, der kan forebygge problemer vedrørende de grundlæggende rettigheder. Den vil blive automatisk deaktiveret, hvis situationen på naturgasmarkedet ikke længere berettiger brugen af den. Selv i tilfælde af, at betingelserne for aktivering af markedskorrektionsmekanismen er til stede, giver forordningen mulighed for at suspendere mekanismen, hvis der opstår utilsigtede markedsforstyrrelser. Kommissionen er forpligtet til at vedtage en sådan afgørelse om suspension i tilfælde af utilsigtede markedsforstyrrelser. Markedskorrektionsmekanismen er derfor i overensstemmelse med proportionalitetsprincippet og behørigt begrundet, idet den ikke har større indvirkning end nødvendigt på grundlæggende rettigheder såsom friheden til at oprette og drive egen virksomhed, sammenholdt med den indvirkning, som manglende handling ville have på Unionens økonomi og energisikkerhed.

⁶ https://acer.europa.eu/Publications/ACER_FinalReport_MCM.pdf.

⁷ https://www.esma.europa.eu/sites/default/files/library/ESMA70-446-794_MCM_Effects_Assessment_Report.pdf.

4. VIRKNINGER FOR BUDGETTET

De budgetmæssige virkninger for EU-budgettet, der er forbundet med dette forslag, vedrører menneskelige ressourcer i Europa-Kommissionens Generaldirektorat (GD) for Energi. Denne hidtil usete mekanisme indebærer opgaver, bl.a. vedrørende overvågning af råvaremarkedernes funktion og deres indvirkning på forsyningsikkerheden, som normalt ikke indgår i Kommissionens rolle. På grund af det ansvar, der er forbundet med disse opgaver, er det af afgørende betydning at sikre en passende deltagelse fra Kommissionens tjenestegrene ved at tildele GD Energi en styrket rolle, navnlig med hensyn til finans- og markedsovervågning og -vurdering (6 fuldtidsækvivalenter). Støtte fra ACER til overvågning, aktivering og suspension af markedskorrektionsmekanismen vil være afgørende for en effektiv gennemførelse. De budgetmæssige virkninger for EU-budgettet, der er forbundet med dette forslag, vedrører derfor også menneskelige ressourcer og andre administrationsudgifter i ACER (6 fuldtidsækvivalenter).

Dette forslag kræver ingen budgetmidler ud over dem, der allerede er tildelt i forbindelse med vedtagelsen af forordning (EU) 2022/2578 (og fastsat i den finansieringsoversigt, der ledsager forordning (EU) 2022/2578).

5. ANDRE FORHOLD

- **Nærmere redegørelse for de enkelte bestemmelser i forslaget**

De foreslåede ændringer er målrettede og begrænsede til at forlænge anvendelsesperioden for bestemmelserne i forordning (EU) 2022/2578 med et år.

I artikel 12 foreslås det, at forordningens anvendelsesperiode ændres og forlænges til den 31. januar 2025.

Forslag til

RÅDETS FORORDNING**om ændring af forordning (EU) 2022/2578 for så vidt angår forlængelse af dens anvendelsesperiode**

RÅDET FOR DEN EUROPÆISKE UNION HAR —

under henvisning til traktaten om Den Europæiske Unions funktionsmåde, særlig artikel 122, stk. 1,

under henvisning til forslag fra Europa-Kommissionen, og

ud fra følgende betragtninger:

- (1) Ved Rådets forordning (EU) 2022/2578¹ blev der indført en midlertidig markedskorrektionsmekanisme for ordrer afgivet med henblik på handel med derivater, der er knyttet til Unionens virtuelle handelspunkter med løbetider mellem month-ahead og year-ahead. Markedskorrektionsmekanismen finder derfor anvendelse på ethvert råvarederivat, der handles på et reguleret marked, og hvis underliggende instrument er en transaktion i et virtuelt handelspunkt for gas i Unionen.
- (2) Markedskorrektionsmekanismen aktiveres, når en markedskorrektionsbegivenhed indtræffer, dvs. når afregningsprisen for TTF-front-month-derivater som offentliggjort af ICE Endex B.V. overstiger 180 EUR/MWh og er 35 EUR højere end referenceprisen over tre arbejdsdage. Når en markedskorrektionsbegivenhed er indtruffet, fastsættes der i henhold til forordning (EU) 2022/2578 en dynamisk budgrænse, i henhold til hvilken markedsoperatører ikke bør acceptere, og markedsdeltagere ikke bør afgive, ordrer på derivater til 35 EUR/MWh over den referencepris, der blev offentliggjort af Agenturet for Samarbejde mellem Energireguleringsmyndigheder (ACER)² den foregående dag.
- (3) ACER og Den Europæiske Værdipapir- og Markedstilsynsmyndighed (ESMA)³ analyserede i deres vurderingsrapporter, som blev offentliggjort den 1. marts 2023 i overensstemmelse med artikel 8 i forordning (EU) 2022/2578, en række indikatorer for at vurdere virkningen af markedskorrektionsmekanismen siden nævnte forordnings ikrafttræden. ACER og ESMA konkluderede, at markedskorrektionsmekanismen ikke var blevet aktiveret, og at der ikke var opstået negative virkninger for forsynings sikkerheden, gasstrømmene inden for Unionen, finansmarkederne eller stabiliteten i tiden før offentliggørelsen af deres rapporter.

¹ Rådets forordning (EU) 2022/2578 af 22. december 2022 om indførelse af en markedskorrektionsmekanisme til beskyttelse af unionsborgere og økonomien mod uforholdsmæssigt høje priser (EUT L 335 af 29.12.2022, s. 45, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2022/2578/oj>).

² https://acer.europa.eu/Publications/ACER_FinalReport_MCM.pdf.

³ https://www.esma.europa.eu/sites/default/files/library/ESMA70-446-794_MCM_Effects_Assessment_Report.pdf.

- (4) På grundlag af de indikatorer, som ACER og ESMA analyserede i deres rapporter af 1. marts 2023, udvidede Kommissionen analysen til også at omfatte en vurdering af markedsudviklingen over de seneste måneder. Der er ikke konstateret nogen negative virkninger, siden forordning (EU) 2022/2578 trådte i kraft, og markedskorrektionsmekanismen er aldrig blevet aktiveret.
- (5) Der er dog fortsat alvorlige udfordringer med hensyn til Unionens energiforsynings sikkerhed. Den globale situation på gasmarkedet er fortsat meget stram. Gaspriserne er stadig betydeligt højere end før krisen, hvilket uundgåeligt har konsekvenser for EU-borgernes købekraft og EU-virksomhedernes konkurrenceevne.
- (6) Markedsvolatilitet er også en konsekvens af et marked, der er stramt som følge af geopolitiske risici, og udgør en yderligere risiko for Unionens økonomi. Episoderne med markante prisudsving i sommeren og begyndelsen af efteråret 2023, hvor priserne steg med mere end 50 % på nogle få uger, viser, at markederne stadig er skrøbelige og sårbare over for selv relativt små chok i udbud og efterspørgsel, hvilket fremgår af prisudviklingen under de seneste begivenheder såsom strejken på de australske LNG-faciliteter eller afbrydelsen af Balticconnector. Den igangværende krise i Mellemøsten udgør en yderligere signifikant geopolitisk risiko med potentiel indvirkning på priser og gasforsyning.
- (7) De globale gasmarkeder er i øjeblikket meget stramme og de forventes at forblive stramme i en vis periode. Det globale LNG-udbud er kun steget moderat i de seneste to år på grund af en begrænset forøgelse af kapaciteten til flydendegørelse, afbrydelser på større eksportfaciliteter og faldende forsyning af råprodukter til LNG-anlæg. Betydelig ny kapacitet til flydendegørelse forventes først at komme i drift i løbet af 2025. Derfor er balancen på markederne fortsat usikker i den nærmeste fremtid.
- (8) På grund af det betydelige fald i importen af russisk rørledningsgas i det seneste år er tilgængeligheden af gasforsyninger til Unionen desuden betydeligt reduceret i forhold til situationen før krisen. Med det nuværende gasimportniveau forventes Unionen at modtage omkring 20 mia. m³ gas fra russiske rørledninger i 2023, hvilket er omkring 110 mia. m³ mindre end i 2021. Der er derfor fortsat en alvorlig risiko for, at der vil opstå gasmangel i Unionen på kort sigt. I lyset af de nuværende stramme markedsvilkår kan priserne stige igen som følge af uforudsigelige begivenheder og pludselige chok såsom en stigning i den asiatiske LNG-efterspørgsel, der kan reducere tilgængeligheden af gas på det globale gasmarked, ekstreme vejrforhold, der potentielt kan påvirke vandkraftlagring eller atomkraftproduktion, så der vil kræves større mængder gas til elproduktion, samt yderligere mulige afbrydelser af gasforsyningen, herunder en fuldstændig standsning af gasimporten fra Rusland, og yderligere afbrydelser af kritisk infrastruktur, som set med sabotagehandlingerne mod Nord Stream 1 i september 2022 og afbrydelsen af Balticconnector i oktober 2023.
- (9) Vedvarende alvorlige vanskeligheder udsætter hele Unionen for risici for energimangel og høje energipriser. Priserne på gas kan have en negativ indvirkning på Unionens økonomiske situation, industriens konkurrenceevne og borgernes købekraft.
- (10) Under disse omstændigheder, navnlig i en situation med flere geopolitiske risici, der har potentiel indvirkning på gaspriserne, kan frygten for knaphed udløse store reaktioner, som kan have alvorlige konsekvenser for priserne. I betragtning af den nuværende, stramme balance mellem udbud og efterspørgsel kan selv en moderat afbrydelse af gasforsyningen have dramatiske konsekvenser for gaspriserne og påføre økonomien og EU-borgerne alvorlig og varig skade.

- (11) Da krisen var på sit højeste, vedtog Unionen en fast og koordineret reaktion for at beskytte sine borgere og sin økonomi mod uforholdsmæssigt høje priser og for at sikre, at alle forbrugere i nød forsynes med gas på tværs af grænserne, også i situationer med gasknaphed. Unionens reaktion under REPowerEU-planen⁴ og efterfølgende initiativer, herunder de foranstaltninger, der er fastsat i forordning (EU) 2022/2578, var medvirkende til at forbedre situationen. Hvis disse foranstaltninger ophører med at finde anvendelse, kan det ændre den stabiliserede, men skrøbelige situation, som Unionen har opnået, og forværre modstandsdygtigheden over for eventuelle fremtidige begivenheder og pludselige chok som dem, der er nævnt ovenfor.
- (12) Eftersom Unionen er et indre marked, og TTF almindeligvis anses for at være "standardprisindikatoren" på Unionens gasmarkeder, vil høje gaspriser for de derivater, der er knyttet til TTF, have alvorlige konsekvenser i alle medlemsstater, om end alvorligheden muligvis ville variere fra medlemsstat til medlemsstat. Derivater, der er knyttet til alle andre virtuelle handelspunkter i Unionen, bør også fortsat være omfattet af forlængelsen af forordning (EU) 2022/2578 for at undgå eventuelle forskydninger til handel med derivater, der er knyttet til andre virtuelle handelspunkter, hvilket kan føre til forvridninger på Unionens energimarkeder eller finansielle markeder. Markedskorrektionsmekanismen styrker solidariteten i Unionen ved at forebygge uforholdsmæssigt høje priser, som ville være uholdbare for mange medlemsstater selv i korte perioder. Markedskorrektionsmekanismen kan bidrage til at sikre, at gasforsyningselskaber fra alle medlemsstater kan købe gas til rimelige priser i en ånd af solidaritet.
- (13) Forlængelsen af anvendelsesperioden for forordning (EU) 2022/2578 udgør en nødforanstaltning som reaktion på vedvarende alvorlige vanskeligheder i energiforsyningen, som indebærer en risiko for en nært forestående krise og kræver, at den foranstaltning, der er fastsat i nævnte forordning, og som bidrager til at holde priserne under kontrol, fortsat finder anvendelse.
- (14) I betragtning af at forordning (EU) 2022/2578 ophører med at finde anvendelse den 31. januar 2024, udgør forlængelsen af dens anvendelsesperiode en nødforanstaltning i en ånd af solidaritet mellem medlemsstaterne, som har til formål at imødegå vedvarende alvorlige vanskeligheder i energiforsyningen. Sådanne vanskeligheder indebærer også en risiko for en nært forestående krise og uforholdsmæssigt høje priser, navnlig hvis begivenheder som de ovenfor beskrevne bliver til virkelighed.
- (15) En forlængelse af anvendelsesperioden for forordning (EU) 2022/2578 er også i overensstemmelse med REPowerEU-planen, som har til formål at beskytte Unionens borgere og økonomi mod uforholdsmæssigt høje priser og energiforsyningsknaphed.
- (16) Denne forordning bør træde i kraft den 1. februar 2024 for at sikre en ubrudt beskyttelse mod uforholdsmæssigt høje priser i hele vintersæsonen 2023/2024.
- (17) De forlængede bestemmelser bør være midlertidige og bør forblive i kraft indtil udgangen af januar 2025. Forlængelsen med et år er nødvendig og forholdsmæssig på grund af den vedvarende karakter af de alvorlige vanskeligheder og de yderligere risici, der er beskrevet ovenfor, samt usikkerheden omkring den nuværende situation.

⁴ Meddelelse fra Kommissionen af 18.5.2022 til Europa-Parlamentet, Det Europæiske Råd, Rådet, Det Europæiske Økonomiske og Sociale Udvalg og Regionsudvalget: REPowerEU-planen (COM(2022) 230 final).

(18) Målet for denne forordning kan ikke i tilstrækkelig grad opfyldes af medlemsstaterne, men kan bedre nås på EU-plan; Unionen kan derfor vedtage foranstaltninger i overensstemmelse med nærhedsprincippet, jf. artikel 5 i traktaten om Den Europæiske Union. I overensstemmelse med proportionalitetsprincippet, jf. nævnte artikel, går denne forordning ikke videre, end hvad der er nødvendigt for at nå dette mål.

(19) Forordning (EU) 2022/2578 bør derfor ændres —

VEDTAGET DENNE FORORDNING:

Artikel 1

Ændring af forordning (EU) 2022/2578

Artikel 12, stk. 1, andet punktum, i forordning (EU) 2022/2578 affattes således:

"Den finder anvendelse indtil den 31. januar 2025."

Artikel 2

Ikrafttræden og anvendelse

Denne forordning træder i kraft den 1. februar 2024.

Denne forordning er bindende i alle enkeltheder og gælder umiddelbart i hver medlemsstat.

Udfærdiget i Bruxelles, den [...].

På Rådets vegne
Formand